VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Lausunto

9.11.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite: Hallintovaliokunta torstai 11.11.2021 klo 12.15 / HE 135/2021 vp

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston lausunto liittyen hallituksen esitykseen HE 135/2021 vp

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan rahapelihaittojen hillitsemiseksi rahapelipolitiikalla turvataan Veikkaus Oy:n kanavointikykyinen yksinoikeus ja Veikkaus Oy:n toimintaedellytykset nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että rahapelihaittoja torjutaan tehokkaasti ja että rahapelipelaamista ohjataan lailliseen, vastuulliseen ja valvottuun pelitarjontaan. Hallitusohjelman mukaan rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajaislain uudistuksen toisen vaiheen. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että arpajaislain vastaiseen markkinointiin puututaan tehokkaasti ja että selvitetään keinoja rajoittaa pelaamista yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden sivustoille.

Omistajaohjausosasto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että arpajaislain valmistelussa on otettu huomioon hallitusohjelman kirjaukset Veikkaus Oy:n kanavointikykyisen yksinoikeuden ja toimintaedellytyksien turvaamisesta. Rahapelijärjestelmän riittävä kanavointikyky takaa, että pelihaittoja voidaan tehokkaasti ehkäistä ja että järjestelmään kohdistetut pelihaittoja vähentävät toimenpiteet tehoavat todelliseen pelaamiseen. Yksinoikeusjärjestelmän markkinaosuuden laskiessa yhä suurempi osa rahapelaamisesta jää Suomen viranomaisten valvontatoimien ulkopuolelle.

Rahapelihaittojen vähentämiseksi hallituksen esityksessä on merkittävä edistysaskel pakollisen tunnistautumisen säätäminen laissa. Pakollisella tunnistautumisella on todennäköisesti pelihaittoja vähentävä vaikutus. Veikkaus Oy on omilla päätöksillään jo tammikuussa 2021 ottanut pakollisen tunnistautumisen käyttöön hajasijoitetuissa rahapeliautomaateissa ja vuoden 2021 kuluessa kuponkipelejä lukuunottamatta myös muissa yhtiön peleissä.

Hallitusohjelman linjauksen mukaisesti esityksen säädösehdotukset turvaavat kanavointikykyistä yksinoikeutta ja Veikkaus Oy:n toimintaedellytyksiä. Näistä merkittävimpänä omistajaohjausosasto pitää Veikkauksen uuden yritysten välisen liiketoiminnan mahdollistamista. Yritysten välinen liiketoiminta tukee Veikkaus Oy:n toimintaedellytyksiä ja siten edesauttaa rahapelijärjestelmän kanavointikykyä pelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Omistajaohjausosasto katsoo, että uuden liiketoiminnan

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Valtioneuvoston kanslia				
PL 23 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1602 2165 +358 9 1602 2165	kirjaamo.vnk@gov.fi

valmistelu tulee tehdä huolella, jotta se säilyy EU-oikeuden, valtiontukioikeuden ja kilpailuoikeudellisten reunaehtojen mukaisena.

Omistajaohjausosasto näkee myönteisenä kehityksenä sen, että arpajaislain vastaisesta markkinoinnista voitaisiin määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu, joka osaltaan saattaa vähentää Suomeen kohdistuvaa arpajaislain vastaista markkinointia ja siten vahvistaa kanavointikykyä. Lisäksi valtioneuvoston kanslia arvioi, että maksuliikenteen estoihin liittyvällä säädösehdotuksella voi olla yksioikeusjärjestelmän kanavointikykyä vahvistavia vaikutuksia.

Omistajaohjausosasto haluaa lausunnossaan hallintovaliokunnalle kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Yritysten välinen uusi liiketoiminta

Omistajaohjausosasto pitää erittäin tärkeänä uuden B2B-liiketoiminnan mahdollistamista säännösehdotusten mukaisesti. Uusi liiketoiminta tukee hallitusohjelman tavoitetta kanavointikykyisen yksinoikeuden turvaamisesta. Jatkuva teknologian seuraaminen ja innovaatiotoiminta ja monipuolinen, pelaajien tarpeita vastaava pelitarjonta ovat edellytys pitkäkestoiselle menestykselle ja kanavavointikykyiselle yksinoikeusjärjestelmälle. Veikkauksen laadukkaaseen kehitystoimintaan perustuva ja kilpailukykyinen pelitarjonta myötävaikuttavat arpajaislainsäädännön tavoitteiden toteuttamista. Monipuolisella Veikkauksen peliportfoliolla voidaan parantaa pelaajien oikeusturvaa ja ehkäistä rahapelaamiseen liittyviä väärinkäytöksiä ja haittoja. Jotta Veikkauksen kanavointikykyinen yksinoikeus voidaan turvata, se edellyttää kansainvälistä yhteistyötä pelien kehityksessä ja toimeenpanossa. Uusi yritysten välinen liiketoiminta tukee tätä tavoitetta.

Uuden liiketoiminnan valmistelu tehdään huolellisesti kilpailuoikeudelliset, EU-oikeudelliset ja arpajaislain reunaehdot huomioiden.

Omistajaohjausosaston tiedon mukaan EU-notifikaatioprosessin aikana komissiolla tai jäsenmailla ei ollut B2B-liiketoiminnasta huomautettavaa.

2. Veikkauksen tuloutus- ja kilpailukyky

Säädösehdotusten tulisi toteuttaa hallitusohjelman linjauksia Veikkauksen kanavointikykyisen yksinoikeuden turvaamisesta. Tällä hetkellä Veikkauksen kokonaismarkkinaosuus, erityisesti digitaalisessa pelaamisessa, laskee ja Veikkauksen toimintaedellytysten tukeminen olisi suuntauksen kääntämiseksi tarpeen.

Rahapelijärjestelmän kanavointikyvyn puolustaminen on keskeisessä asemassa yksinoikeusjärjestelmän turvaamisessa. Veikkaus Oy:n digitaalisen pelaamisen markkinaosuus uhkaa alentua vuosikymmenen puolivälin aikoihin 50 %:n rajan lähelle. Kansainvälisesti tämä on johtanut järjestelmän elinkelpoisuuden arviointiin.

Markkinaosuuden alentumisella on kielteinen vaikutus Veikkauksen tulokseen ja siten edunsaajaministeriöille tilitettävään tuloutukseen. Yhtiön tulos alenee käyttöön otettavien vastuullisuustoimenpiteiden (erityisesti pakollinen tunnistautuminen) takia selvästi aikaisempien vuosien noin miljardin euron tasosta noin 300 miljoonalla eurolla.

Omistajaohjausosaston näkemyksen mukaan heikkenevä rahapelijärjestelmän kanavointikyky tarkoittaisi myös lisääntyviä pelihaittoja erityisesti internetpelaamisen osalta. Tällä voi olla vakavia seurauksia järjestelmän EU-oikeudellisen hyväksyttävyyden kannalta.

Tiivistelmä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston näkemyksestä

- Ehdotuksen mukaisilla säädösmuutoksilla voitaisiin hillitä nykyistä tehokkaammin rahapelihaittoja. Rahapelihaittojen tehokkaan ehkäisyn edellytyksenä on luvallisen tarjonnan riittävä kanavointiaste kokonaispelaamisesta.
- Riittävän kanavointikyvyn turvaaminen on siten tärkeää jatkossakin.
- Yksinoikeusjärjestelmän kanavointikyvyn huomioonottaminen myös tulevassa viranomaisvalvonnassa on omistajaohjausosaston käsityksen mukaan avainasemassa.
- Veikkauksen uuden yritysten välisen liiketoiminnan mahdollistaminen arpajaislain uudistuksessa on kannatettavaa ja tärkeää yhtiön kilpailu- ja kanavointikyvylle.